

سید محمد مهدی حکیم

مهنگاری فکر

در هفت مرحله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه : حکیم، سید محمد مهدی ۱۳۶۶.
عنوان و نام پدیدآور : مهندسی فکر در هفت مرحله
مشخصات نشر : قم؛ فقه، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۲۳۲ ص.
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۹-۳۴۴-۲
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
موضوع : اندیشه و فکر
رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ م۹ ح/۴۴۱/BF
رده بندی دیویی : ۱۵۳/۳۵
شماره مدرک : ۳۹۳۳۸۴۵

انتشارات فقه

ناشر: انتشارات فقه
قم خیابان سمیه نبش کوچه ۴۳ پلاک ۱۸۹
تلفن ۳۷۸۳۱۵۱۵ (۰۲۵) - ۰۹۱۹۲۵۲۹۴۸۴
نام کتاب: مهندسی فکر در هفت مرحله
مؤلف: سید محمد مهدی حکیم
نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۵ هـ. ش
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۴۹۹ - ۳۴۴ - ۲

ارتباط با مؤلف:

E-mail: thinking.engineering.2016@gmail.com

Telegram: 00989198532090 - 0096171341719

مرکز پخش:

قم - انتشارات فقه خیابان سمیه نبش کوچه ۴۳ پلاک ۱۸۹ ۳۷۸۳۱۵۱۵ (۰۲۵) - ۰۹۱۹۲۵۲۹۴۸۴
کلیه حقوق محفوظ و مخصوص مؤلف است.

E-mail: nashrefeqh@gmail.com

مهندسی فکر

در هفت مرحله

سید محمد مهدی حکیم

تقدیم بہ انسانیت و انسان کامل

پیش‌گفتار

فکر، مهم‌ترین مسئله زندگی انسان است. همه چیز با فکر شروع می‌شود، با فکر ادامه پیدا می‌کند و با فکر به اتمام می‌رسد. نتایج آن نیز تابع فکر می‌باشد. اگر به اطراف خود با دقت نگاه کنیم، پشت پرده تمام چیزهایی که می‌بینیم، تمام اتفاقاتی که اطراف ما هر لحظه در حال وقوع می‌باشد و حتی اتفاقاتی که می‌توان آن‌ها را پیش‌بینی نمود یا نمی‌توان پیش‌بینی نمود (حتی اموری که به ظاهر از دسترس ما خارج است مانند نوع کارکرد جسم انسان در نگاه اول) فکری خوابیده است. برای مثال، نوع رفتار انسان‌ها، نوع نگرش هر فرد، نوع زندگی او، نوع زندگی مردم یک جامعه، نوع ساختمان‌سازی‌های یک شهر، اتفاقات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و علمی یک جامعه و بسیاری مثال تمام نشدنی دیگر، همه و همه، نتیجه فکر می‌باشند. و شاید از لحظه اول، این فکر، خود را نشان ندهد ولی اگر کسی با دقت نگاه کند، در ماورای آن می‌تواند آن فکر را ببیند. بنابراین به وضوح اهمیت فکر در زندگی مشخص می‌باشد. در نتیجه، چون شروع همه چیز با فکر است، شایسته است آن را به خوبی بشناسیم و به خوبی به کار بگیریم تا بتوانیم به بهترین نتایج ممکن برسیم. در این نوشتار سعی بر این مهم داریم.

کاری که قبل از هر چیزی لازم بود تا به آن پرداخته شود و تمام زوایای آن پیش از این، به خوبی برای همه روشن شده باشد، چرا که ریشه تمامی مشکلات اطراف ما نیز نتیجه فکر می‌باشد و تا فکر، راه صحیح خود را پیدا نکند، مسئله‌ای نیز حل نخواهد شد. حال بنا داریم تا این مهم را که از آن غفلت شده است، به انجام برسانیم تا بتوانیم زیربنای محکمی برای تمام مسائلی که با فکر در ارتباط هستند، تأسیس کنیم. مهمترین این مسائل، مسائل علمی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اعتقادی و اقتصادی می‌باشند.

امروزه، تمامی این مسائل رشد کرده‌اند و پیشرفت داشته‌اند. ولی سؤال اینجاست: آیا این پیشرفت صحیح بوده است؟ آیا این‌گونه باید پیشرفت می‌کرد؟ معیار صحت و سقم این پیشرفت چیست؟

سؤالاتی از این قبیل اکنون مطرح می‌شوند، چون زیربنای کاملی برای آن‌ها تأسیس نشده است و علوم مختلف بر اساس نیاز و بر اساس قانون گازها (بی نظمی و تصادفی) پیشرفت کرده‌اند. هرچند که خیلی از نیازها بی پاسخ مانده است و خیلی از سؤال‌ها بی جواب.

ما در این جا تلاش داریم تا این زیربنا را تأسیس کنیم تا شروع دقیق و درستی برای پیشرفت در تمامی جوانب مختلف فکری داشته باشیم تا در بین راه به چنین مشکلات پیچیده‌ای برخوردیم و بتوانیم به تمامی سوالات خود در هر زمینه‌ای جواب دهیم.

شروع این مسیر با خواستن و اراده است. پس اگر می‌خواهید، با ما همراه باشید. قبل از شروع لازم به ذکر است که این اصطلاح (مهندسی فکر) در جاهای دیگر استفاده شده است ولی با چیزی که در اینجا عرضه می‌شود تفاوت دارد و ممکن است در برخی عناوین نیز برخی شباهت‌ها وجود داشته باشد ولی زیر بناها، روش و نتایجی که به آن‌ها خواهیم رسید، کاملاً متفاوت با دیگر کارها می‌باشد. ما در اینجا تنها به دنبال تقویت فکر نیستیم. بلکه با یک روش کاملاً علمی، دقیق و قابل دسترسی، مسائل را پایه‌ریزی، بررسی و لایه‌شکافی می‌کنیم تا به نتایج و سنگ بناهای جدیدی دست پیدا کنیم که در تمامی شئون فکری قابل استفاده باشند. در نتیجه این پروژه با پروژه‌های مشابه، تفاوت‌های بنیادین دارد که به صورت خلاصه این تفاوت‌ها را بیان می‌کنیم:

۱. **تفاوت در موضوع:** اگر چه در جاهای دیگر نیز از موضوع فکر استفاده شده است ولی دیدگاه ما نسبت به این مسئله در اینجا متفاوت است و در طول بحث به آن خواهیم پرداخت. و چون دیدگاه عرضه شده در اینجا متفاوت است، موضوعات نیز متفاوت خواهند بود، هر چند شباهت اسمی وجود داشته باشد.
۲. **تفاوت در زیر بناها و مواد اولیه:** در این نوشتار از اساسی‌ترین و ساده‌ترین زیربناها که هر انسانی قادر به کشف آن‌ها می‌باشد، استفاده شده است و با استفاده از آن‌ها، پروژه مهندسی فکر پیش می‌رود. همچنین برای برخی اصطلاحات تعاریف جدید ارائه می‌شود و از این تعاریف به‌عنوان زیر بنا استفاده می‌شود، که عمدتاً با تعاریف دیگر تفاوت دارند، چرا که زیربناها و نگرش‌ها متفاوت است. مهم‌ترین زیربنا در این جا، اصل عملیات فکر کردن می‌باشد که با بررسی آن به زوایای مختلف آن پی خواهیم برد که بعضاً از آن غفلت شده است.
۳. **تفاوت در روش:** در این پروژه یک روش کاملاً دقیق و علمی به‌کار گرفته شده است به‌طوری که هر قدمی که برمی‌داریم، قدم بعدی خود به خود مشخص می‌شود در حالی که در جاهای دیگر این تسلسل و نقشه راه مشخص نمی‌باشد. این مسئله از مهم‌ترین ویژگی‌های این پروژه است.
۴. **تفاوت در هدف‌ها:** در پروژه‌های دیگر، برخی اهداف ذکر می‌شوند که ممکن است با اهداف ما شباهت داشته باشد. اولین تفاوت در کیفیت رسیدن به این هدف‌ها می‌باشد. دوم اینکه هدف‌های دیگری در این جا مد نظر است که در جاهای دیگر به آن توجهی نشده است مانند پازل فکر و نظام اشیا و روابط.

۵. **تفاوت در نگرش‌ها:** در این پروژه، از خود عملیات مهندسی فکر برای تنظیم و پیشروی آن استفاده شده است که بسیار قابل توجه می‌باشد و از آن می‌توان به‌عنوان یک نگرش خاص با ویژگی‌های خاص تعبیر کرد. قطعاً نوع نگرش، در نوع پیشرفت تأثیر خواهد گذاشت و باعث به وجود آمدن مسائل متفاوتی خواهد شد که در جاهای دیگر ممکن است از آن غفلت شود. نوع نگرش کل مسیر را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

در ادامه و در لابه‌لای بحث، این تفاوت‌ها خود را به خوبی نشان خواهند داد، پس اگر می‌خواهید، با ما همراه باشید.

راهنمای استفاده از کتاب

۱. این کتاب برای چه کسانی قابل استفاده است؟

به‌طور کلی این کتاب برای هر کسی که فکر می‌کند، قابل استفاده می‌باشد. با این حال در برخی جاها و مخصوصاً در تایخچه فصل‌ها، خواننده ممکن است به برخی پیچیدگی‌ها بر بخورد که این مسئله به نظریه‌ها و اصطلاحات استفاده شده در این نظریه‌ها به‌عنوان پایه باز می‌گردد. و اگر هضم نظریه‌های بیان شده در تایخچه برای خواننده‌ای دشوار باشد، می‌تواند از آن‌ها چشم‌پوشی کند ولی آشنایی با این نظریه‌ها از این باب حائز اهمیت است که قابلیت مقایسه و یافتن برخی مشکلات را فراهم می‌کند. و اگر بدنه اصلی کتاب به دقت مطالعه و فهمیده شود، می‌تواند به فهم و نقد این نظریه‌ها و دیگر نظریه‌ها در زمینه‌های مختلف کمک کند.

نکته دیگر در مطالعه این کتاب این است که باید پیش‌زمینه‌های فکری گذشته را در آن دخالت نداد و با دید جدید و بدون محدودیت‌ها فکری به مطالعه و بررسی آن پرداخت.

این کتاب در عین سادگی، کاملاً پایه‌ای و قابل تطبیق بر تمام مسائل فکری می‌باشد. در ادامه، این مسئله را بهتر لمس خواهیم کرد.

۲. شروط لازم برای استفاده بهینه از کتاب

الف) عدم دخالت پیش‌زمینه‌های فکری در مطالعه و بررسی کتاب به این علت که این کتاب تا جای ممکن مجرد از پیش‌زمینه‌های فکری بوده و در نهایت خود منجر به تولید پیش‌زمینه‌ها می‌گردد. پیش‌زمینه‌های فکری نادرست باعث دیده نشدن برخی مفاهیم می‌شود.

ب) تلاش برای شکستن مرزهای فکری به منظور رسیدن به دید کامل‌تر و درک جدید از واقعیت‌ها، چرا که برخی مرزها مانع دیدن و درک واقعیت‌ها می‌شود.

ج) فهم و درک تمام تعریف‌ها و مراحل به شکل دقیق، زیرا هر تعریف و هر مرحله، مقدمه و پایه‌ای است برای تعریف‌ها و مراحل بعدی.

د) سعی در تطبیق مطالب بیان شده در لحظه لحظه فکر کردن در هر زمینه‌ای

دلیل این شرط‌ها در بین مطالب کتاب روشن و تأثیرات آن‌ها نیز مشخص خواهد شد.

۳. نقشه کتاب:

این نوشتار شامل ۸ فصل می‌باشد.

در فصل اول، اصول کلی و مراحل مهندسی فکر بیان می‌شود که فصل‌های دیگر، بر اساس

فصل اول شکل گرفته و بررسی می‌شوند. فصل اول پایه و اساس کار ما در مهندسی فکر می‌باشد که تطبیق آن را در خود کتاب مشاهده خواهیم کرد.

فصل‌های دیگر عبارتند از فاکتورها و ادوات مورد نیاز برای مهندسی فکر؛ که عملیات مهندسی فکر را برای بررسی دقیق و شناخت این عوامل، پیاده می‌کنیم و این تطبیق می‌تواند شروع خوبی برای تطبیق مهندسی فکر بر دیگر مسائل فکری باشد که به یاری خدا در نوشته‌های دیگر به حل و بررسی آن‌ها بر اساس اصول مهندسی فکر خواهیم پرداخت.

نقشه هر فصل در ابتدای هر فصل مشخص شده است.

نقشه فصل اول به‌عنوان پایه:

۱. تعریف فکر و مهندسی (تعریفی متفاوت از دیگر تعریف‌ها که بر اساس آن می‌توان به نتایج بهتری رسید)
۲. تعریف مهندسی فکر
۳. شرح تعریف مهندسی فکر و بررسی زوایا و لایه‌های تعریف
۴. فاکتورهای مورد نیاز برای مهندسی فکر (هر فاکتور در فصل جداگانه ای با استفاده از قواعد مهندسی فکر بررسی می‌شود)
۵. مراحل مهندسی فکر؛ شامل هفت مرحله اساسی
۶. خاتمه و نتیجه گیری؛ پازل فکر
۷. پیوست اول: تبیین نظام اشیاء و روابط به‌عنوان اولین و اساسی‌ترین خروجی مهندسی فکر که با استفاده از آن مسائل دیگر را بررسی می‌کنیم.
۸. پیوست دو: تبیین معنای فهم و درک از دیدگاه مهندسی فکر

فصل اول

مهندسی فکر
در هفت مرحله

چکیده:

موضوع این فصل مهندسی فکر می‌باشد. در این فصل سعی داریم تا با تشریح مبانی مهندسی فکر، مبنای جدید، ساده و مطمئنی برای روش فکر، تحقیق و همچنین برنامه ریزی و پیشرفت سایر دانش‌ها داشته باشیم. روش به‌کار گرفته شده در این قسمت روش علمی - پژوهشی و با راهکارهای منطقی - تحلیلی می‌باشد.

دستاوردهای این قسمت عبارت است از پاسخ به این سؤال‌ها:
فکر چیست؟ چگونه درست فکر کنیم؟ چگونه بهتر فکر کنیم؟ چگونه بفهمیم؟ مقدمات فهمیدن چیست؟ چگونه به نظم فکری برسیم؟ پازل فکری و دید کلی چیست؟ چگونه ناخودآگاه به نتیجه برسیم؟ چگونه بدون فکر کردن فکر کنیم؟!

واژه‌های کلیدی: مهندسی، فکر، تحقیق، برنامه ریزی، پیشرفت

ساختار:

این فصل در پنج قسمت اصلی شامل:

۱. تعریف مهندسی فکر
۲. شرح تعریف
۳. فاکتورها و عوامل مهندسی فکر
۴. مراحل مهندسی فکر
۵. جمع‌بندی

و شامل دو پیوست به‌عنوان اولین نتایج و خروجی‌های مهندسی فکر می‌باشد:

۱. نظام اشیاء و روابط
۲. تبیین فهم و درک از دیدگاه مهندسی فکر

OH LORD, GET ME OUT OF THE DARKNESS OF DELUSION AND HONOR ME WITH THE LIGHT OF UNDERSTANDING

۱. مهندسی فکر چیست؟

برای جواب دادن به این سؤال ابتدا باید واژه‌های مهندسی و فکر را تعریف کنیم. چرا که بعد از تعریف دقیق این دو واژه، می‌توانیم معنی ترکیب آن دو را دریافته و یا تعریف جدید ارائه دهیم.

فکر چیست؟ فکر عبارت است از عملیات تجزیه و تحلیل، ترکیب و تعمیم صورت‌های ذهنی اشیاء با هدف رسیدن به نتایج جدید؛ و معادل فارسی آن اندیشه است.^۱

۱. معنای لغوی فکر: صرفاً جهت اطلاع از آرای دیگر و آشنایی با نظرات مختلف، نگاهی به منابع دیگر می‌اندازیم. در دехدا و معین اندیشه معادل فکر قرار داده شده است و در فرهنگ عمید فعالیت آگاهانه ذهن برای یافتن چیزی، اندیشه، محصول فعالیت ذهنی معادل‌های آن می‌باشد.

اصل این واژه عربی می‌باشد و در فرهنگ مفردات نهج البلاغه نیز این‌گونه معنا شده است: اندیشه، تأمل، فکر اعمال نظر و تدبّر است برای به‌دست آوردن حقائق و عبرت‌ها. در کتاب التحقیق فی کلمات القرآن الکریم در تبیین معنای فکر آمده است: رفت و آمد دل با نظرکردن و تدبّر برای رسیدن به معانی، تأمل و تفاوت فکر و نظر کردن از نگاه این منبع این‌گونه است: نظر کردن فکر بدیهی است ولی فکر کردن بدیهی نیست و همچنین فرق بین تفکر و تدبّر نیز این‌گونه بیان شده است: تدبّر عبارت است از نگاه دل (ذهن) به عواقب ولی تفکر عبارت است از نگاه ذهن به دلائل و فکر عبارت است از حرکت به سوی مبادی. و از مبادی به سمت هدف. فکر هم در محسوسات می‌باشد و هم در معقولات. در قاموس قرآن نیز داریم: تأمل. به عبارت دیگر فکر اعمال نظر و تدبّر است برای به‌دست آوردن واقعیات و عبرت‌ها و غیره.

جوهری در الصحاح و همچنین زبیدی در تاج العروس آن را به تأمل معنی کرده‌اند.

مهندسی چیست؟ مهندسی از ریشه هندسه به معنی ساختن

و چیدن بر اساس نظم خاص می‌باشد و مهندسی نیز به همین معنا به کار می‌رود (هندسه واژه‌ای عربی می‌باشد که اصل آن از فارسی از کلمه اندازه گرفته شده است) (جوهری، الصحاح).
حال ترکیب این مفاهیم، مفهوم جدیدی ارائه می‌دهد و آن مفهوم، مهندسی فکر است و منظور از آن منظم کردن فکر برای بهره‌وری بهتر می‌باشد.

در قدم بعدی بعد از شناخت مفهوم و منظور ما از مهندسی فکر، این سؤال پیش می‌آید که چگونه این امر امکان پذیر است؟ یعنی چگونه می‌توان فکر را منظم کرد یا چگونه باید فکر را

در زبان انگلیسی فکر به معنای مصدری Thought و به معنای فعلی (تفکر) thinking می‌باشد.

معنای اصطلاحی فکر نزد دانشمندان به شکل مختصر به شرح زیر می‌باشد:

ابن سینا آن را این‌گونه تعریف می‌کند: مراد از فکر چیزی است که در هنگام عزم انسان برای انتقال از آنچه در ذهن او حاضر است (چه معلومات تصویری چه تصدیقی)، به سوی آنچه در ذهنش حاضر نیست، تحقق پیدا می‌کند. **ملاحظه المعقول** **لتحصیل المجهول** عبارت مشهور در تعریف فکر می‌باشد که نزد عالمان منطق و فلسفه رواج دارد که از ابن سینا گرفته شده است.

تفکر، همان حرکت کردن ذهن از سوی معلومات و اطلاعات خود به سوی مجهولات، به منظور کشف و دستیابی به آن‌ها است. و این تعریفی است که ملاصدرا نیز در اسفار به آن می‌پردازد.
تفکر در علم اخلاق نیز مورد توجه بسیار است:

عبدالرزاق کاشانی می‌گوید: بدان که تفکر عبارت است از جست و جو و طلب بصیرت برای دست یابی به حقیقت. یا سید شریف جرجانی در کتاب **تعریفات** فرایند تفکر را این چنین توصیف می‌کند: تفکر، چراغ دل است که به وسیله آن خیر و شر و منافع و مضار دل دیده می‌شود و آن باغ درختان حقایق است... و گفته شده است که (تفکر) مزرعه حقیقت و موجب فناء دنیا و بقای آخرت است، همچنین دام پرنده حکمت است.
امام محمد غزالی نیز در **کیمیای سعادت** تفکر را به نوری تشبیه می‌کند که هادی انسان و خارج کننده انسان از ظلمت و جهل است: بدان که انسان را در جهل و ظلمت آفریده‌اند و لذا به نوری نیاز دارد تا از آن ظلمت بیرون آید و راه خویش را پیدا کند و به وسیله آن بداند که چه باید بکند؛ به سوی دنیا رود یا به سوی آخرت؛ به خود مشغول باشد یا به حق و این‌ها همه با نور معرفت حاصل می‌شود و نور معرفت نیز از تفکر پدید آید.
نکته قابل ذکر این است که تفکر از سوی عرفا، به‌عنوان مهمترین وسیله رسیدن به معرفت و حقیقت یاد شده است. در حقیقت بدون تفکر، معرفتی نیز وجود نخواهد داشت.

حضرت امام خمینی (ره) در کتاب **شرح چهل حدیث** به‌طور مشخص، حدیثی را به بحث تفکر به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در سیر اخلاقی عرفانی اختصاص داده‌اند و در آثار دیگر اخلاقی عرفانی خود نیز به طور پراکنده، مطالب ارزشمندی را پیرامون نقش، جایگاه و ثمرات تفکر در تهذیب اخلاقی و سلوک عرفانی مطرح ساخته‌اند. ایشان در تعریف تفکر ابتدا به همان تعریف کلی و منطقی آن اشاره می‌کنند و تفکر را فرایندی می‌دانند که در طی آن سلسله‌ای از امور معلوم و مشخص در کنار هم قرار می‌گیرند تا امری مجهول را، واضح و روشن سازند. که این همان تعریف حکمایی چون ابن سینا است. اما برای تعریف اخلاقی آن، تعبیر خواجه عبدالله انصاری را بهترین تعبیر معرفی می‌کنند: بهترین تعبیرها از برای آن، آن است که خواجه عبدالله انصاری می‌کند، ... یعنی تفکر جستجو نمودن «بصیرت» است که چشم قلب است برای رسیدن به مقصود و نتیجه، که غایت کمال، آن است و معلوم است مقصد و مقصود، سعادت مطلقه است که به کمال علمی و عملی حاصل آید.

جمع‌بندی ما برای مفهوم فکر همان است که در تعریف فکر ذکر شد، زیرا جامع‌تر و دقیق‌تر می‌باشد.

به بهره‌وری بهتر رساند؟

در این راه سؤالات مختلفی پیش می‌آید که پیش زمینه جواب به تمام آن‌ها، شناخت و فهمیدن طبیعت ذهن و فکر را می‌طلبد.

انسان فکر می‌کند و این مسئله جزء طبیعت و فطرت او می‌باشد در حالی که از ماهیت آن خبری ندارد. ویژگی‌های آن را نمی‌شناسد با این حال فکر می‌کند و به نتایج جدید می‌رسد. ما در این جا سعی داریم این عملیات را بهبود ببخشیم و این مسئله نیازمند شناخت بهتر و درک عمیق‌تر از ذهن و فکر می‌باشد. بنابراین قدم اول در این راه، **شناخت فکر و ذهن و ویژگی‌های آن** است چرا که اگر این غرض محقق شد آن‌گاه می‌توان قدم بعدی را برداشت و از آن برای رسیدن به نتایج بهتر استفاده کرد. در مراحل بعدی و قدم به قدم به این شناخت دست خواهیم یافت. نکته قابل توجه این است که این مسائل بعد از مسئله "فلسفه فکر" مطرح می‌گردد و ما وارد مبحث فلسفه فکر نمی‌شویم.

انسان --- ذهن و فکر --- فلسفه فکر ----- بهبود فکر و مهندسی فکر

۲. شرح تعریف

حال به تعریف باز می‌گردیم. همان‌طور که گفته شد مهندسی فکر عبارت است از **منظم کردن فکر برای بهره‌وری بهتر.**

این تعریف بسیار ساده به نظر می‌رسد اما اگر دقیق شکافته شود، به لایه‌های پیچیده‌تری بر می‌خوریم. هدف از انتخاب این تعریف ساده نیز این است که بتوان این مفاهیم پیچیده‌تر را از آن استنتاج نمود و تعریف ما، تمام این مفاهیم را در برگیرد. این تعریف دارای سه قسمت اساسی می‌باشد: فکر (و بستر آن یعنی ذهن)، منظم کردن، بهره‌وری. هر قسمت را به صورت جداگانه لایه شکافی می‌کنیم تا مهندسی فکر بهتر فهمیده شود.

۱

فکر و بستر آن یعنی ذهن دارای ابعاد گسترده و مختلفی می‌باشد و ما با استفاده از مهندسی فکر ابتدا باید این ابعاد را **کشف** کنیم و سپس به شکل صحیح به خدمت بگیریم. این ابعاد را می‌توان به **راه‌هایی** تشبیه کرد که ما را به نقطه مورد نظر می‌رسانند و در حالت عادی ممکن است این راه‌ها **ناشناخته** باشند، ولی بعد از جستجو به کمک مهندسی فکر، این راه‌ها کشف شوند

در نتیجه به کمک مهندسی فکر ابتدا راه‌های جدید را کشف می‌کنیم و سپس مرتب می‌نماییم. این قسمت بسیار مهم می‌باشد (کشف ابعاد و لایه‌های مخفی ذهن که مانند راه‌ها یا حفره‌هایی می‌باشند).

۲

منظم کردن فکر این مسئله را به ذهن عرضه می‌دارد که بر چه اساسی باید این ابعاد و لایه‌ها و راه‌های جدید منظم شوند؟ بر اساس قضایای فلسفه فکر، این نوع منظم کردن به ماهیت و طبیعت فکر و ذهن بر می‌گردد. همچنین هدف از فکر کردن نیز بر روی نوع نظم دهی این ابعاد تأثیر می‌گذارد (فکر نظامی، فکر سیاسی و اقتصادی و...).

۳

بهره‌وری بهتر این سؤال را به ذهن متبادر می‌سازد که منظور از بهره‌وری بهتر چیست و چگونه؟؟؟

بهره‌وری بهتر را می‌توان این‌گونه تعبیر کرد:

(الف) رسیدن به نتایج صحیح

(ب) رسیدن به نتایج جدید با استفاده از راه‌های جدید و فهمیدن بهتر

(پ) رسیدن سریع‌تر به نتیجه (با استفاده از ساده سازی و راه کارهای جدید)

(ت) رسیدن به نتایج دقیق‌تر و واضح‌تر

(ث) رسیدن ناخودآگاه به نتیجه

(ج) رسیدن به دید کلی و جزئی به صورت همزمان

(چ) خستگی کمتر ذهن در اثر فکر کردن

(ح) رسیدن به نظم در فکر کردن

(خ) تشکیل پازل فکر و یافتن قطعات مختلف این پازل

در نتیجه: مهندسی فکر تلاش دارد به نتایج زیر دست یابد:

چگونه بفهمیم، چگونه بهتر بفهمیم، چگونه فکر کنیم، چگونه درست فکر کنیم، مقدمات فهمیدن چیست، چگونه به نظم فکری برسیم، چگونه پازل ذهن و فکر را تشکیل دهیم، چگونه به دید صحیح کلی و جزئی برسیم، چگونه ناخودآگاه به نتیجه برسیم، چگونه به افکار خود مسلط باشیم، و چگونه ذهنی تمیز و مرتب داشته باشیم.

فهرست

.....	مقدمه	۵
.....	راهنمایی استفاده از کتاب	۷
	فصل اول: مهندسی فکر در هفت مرحله	
.....	۱. مهندسی فکر چیست؟	۱۳
.....	۲. شرح تعریف	۱۶
.....	۳. فاکتورهای مهندسی فکر	۱۸
.....	۴. مراحل مهندسی فکر	۲۰
.....	۱.۴. اراده	۲۰
.....	۲.۴. آماده‌سازی زمینه ذهنی پردازش صحیح اطلاعات	۲۲
.....	۳.۴. دانستن هدف از فکر کردن، مبدأ و مقصد فکری	۲۳
.....	۴.۴. دانستن اولویت‌های فکری	۲۴
.....	۵.۴. جمع‌آوری صحیح اطلاعات	۲۵
.....	۶.۴. دور ریختن زباله‌های فکری	۲۷
.....	۷.۴. تمرکز	۲۸
.....	۵. خاتمه و نتیجه‌گیری: پازل فکر	۲۹
.....	۶. پیوست اول: اولین دست‌آورد مهندسی فکر، نظام اشیاء و روابط	۳۱
.....	۷. پیوست دوم: تبیین فهم و درک از دیدگاه مهندسی فکر	۳۵
.....	منابع فصل	۳۷

فصل دوم: اراده و نقش آن در مهندسی فکر

قسمت اول: معنای لغوی و تاریخچه	۴۳
۱. معنای لغوی اراده	۴۳
۲. دیدگاه فیلسوفان و متکلمان	۴۴
۳. دیدگاه عرفان	۵۰
۴. دیدگاه روانشناسی	۵۱
قسمت دوم: اراده و مهندسی فکر	۵۲
۱. مفهوم اراده از دیدگاه مهندسی فکر	۵۲
۲. نقش اراده در مهندسی فکر	۵۳
۳. اراده و مراحل مهندسی فکر	۵۴
جمع‌بندی فصل	۵۸
منابع فصل	۵۹

فصل سوم: روان و نفس و جایگاه آن در مهندسی فکر

قسمت اول: معنای لغوی و تاریخچه	۶۵
۱. معنای لغوی	۶۵
۲. تاریخچه (قسمت اول): دیدگاه روان‌شناسی	۶۶
۳. تاریخچه (قسمت دوم): دیدگاه فلاسفه	۷۰
قسمت دوم: نفس و روان در مهندسی فکر	۸۵
۱. نفس از دیدگاه مهندسی فکر	۸۵
۲. نقش نفس و روان در مهندسی فکر	۸۷
۳. بررسی حالت‌های نفسانی و تقسیم بندی آن‌ها	۹۰
جمع‌بندی فصل	۹۱
منابع فصل	۹۲

فصل چهارم: هوش و مهندسی فکر

قسمت اول: معنای لغوی و تاریخچه	۹۹
۱. معنای لغوی هوش	۹۹
۲. تاریخچه	۱۰۰
۳. جمع‌بندی دیدگاه‌های گذشته	۱۱۵
قسمت دوم: هوش از دیدگاه مهندسی فکر	۱۱۷
۱. تبیین رویکرد ذهن نسبت به غیر ذهن	۱۱۷
۲. تعریف هوش بر اساس مبنای نظام اشیا و روابط	۱۲۱
۳. پیشرفت هوش	۱۲۱
۴. تقسیم بندی هوش	۱۲۳
جمع‌بندی فصل	۱۲۵

منابع فصل..... ۱۲۶.....

فصل پنجم: خلاقیت و مهندسی فکر

قسمت اول: معنای لغوی و تاریخچه..... ۱۳۳.....

۱. معنای لغوی خلاقیت ۱۳۳.....

۲. تاریخچه ۱۳۴.....

۳. جمع بندی نظرات مختلف..... ۱۴۱.....

قسمت دوم: خلاقیت از دیدگاه مهندسی فکر ۱۴۳.....

۱. بیان مبنای مهندسی فکر برای تعریف هر چیزی..... ۱۴۳.....

۲. تعریف خلاقیت بر اساس مبانی مهندسی فکر ۱۴۴.....

۳. شرح و لایه شکافی تعریف خلاقیت (فاکتورهای خلاقیت، عامل خلاقیت) ۱۴۵.....

۴. چگونگی پیشرفت خلاقیت ۱۴۸.....

۵. انواع خلاقیت ۱۴۹.....

جمع بندی فصل..... ۱۵۰.....

منابع فصل..... ۱۵۱.....

فصل ششم: استدلال و مهندسی فکر

قسمت اول: معنای لغوی و تاریخچه..... ۱۵۹.....

۱. معنای لغوی استدلال..... ۱۵۹.....

۲. تاریخچه ۱۶۰.....

۳. جمع بندی نظرات مختلف..... ۱۷۹.....

قسمت دوم: استدلال از دیدگاه مهندسی فکر ۱۸۰.....

۱. مبنای مهندسی فکر برای تعریف هر چیزی..... ۱۸۰.....

۲. تعریف و مفهوم استدلال بر اساس مبانی مهندسی فکر..... ۱۸۱.....

۳. شرح و لایه شکافی تعریف (نقاط اساسی و فاکتورهای تعریف) ۱۸۲.....

۴. چگونگی پیشرفت استدلال ۱۸۴.....

۵. زمینه‌های مرتبط با استدلال ۱۸۵.....

جمع بندی فصل..... ۱۸۷.....

منابع فصل ۱۸۸.....

فصل هفتم: حافظه و مهندسی فکر

قسمت اول: تاریخچه..... ۱۹۳.....

۱. چیستی یادآوری از دیدگاه روان شناسی..... ۱۹۳.....

۲. ساختار حافظه..... ۱۹۶.....

۳. فراموشی ۲۰۳.....

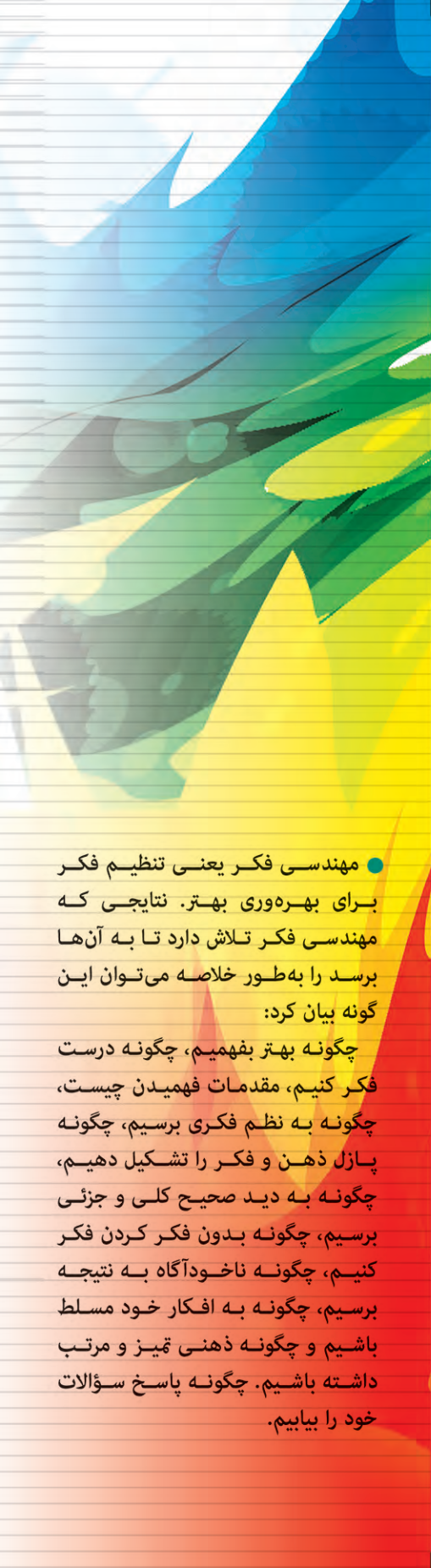
قسمت دوم: حافظه از دیدگاه مهندسی فکر ۲۰۷.....

۱. تعریف حافظه از دیدگاه مهندسی فکر..... ۲۰۷.....

۲۰۸.....	۲. انواع اطلاعات ضبط شده در ذهن.....
۲۰۹.....	۳. رابطه ذهن و اعصاب.....
۲۱۰.....	۴. تبیین رابطه نظام اشیاء و روابط با حافظه.....
۲۱۱.....	۵. تبیین یادآوری بر اساس مهندسی فکر.....
۲۱۱.....	۶. حافظه خودآگاه و حافظه ناخودآگاه.....
۲۱۲.....	۷. حافظه و فاکتورهای مهندسی فکر.....
۲۱۳.....	۸. رابطه معلومات ثبت شده و اثر ذهنی و روانی دانسته‌ها.....
۲۱۴.....	جمع‌بندی فصل.....
۲۱۵.....	منابع فصل.....

فصل هشتم: جمع‌آوری اطلاعات و مهندسی فکر

۲۲۱.....	۱. مقدمه.....
۲۲۱.....	۲. جمع‌آوری اطلاعات از دیدگاه مهندسی فکر.....
۲۲۲.....	۳. دسته بندی و شناخت انواع داده.....
۲۲۳.....	۴. مراحل جمع‌آوری اطلاعات.....
۲۲۴.....	منابع فصل.....
۲۲۷.....	فهرست.....

● مهندسی فکر یعنی تنظیم فکر
برای بهره‌وری بهتر. نتایجی که
مهندسی فکر تلاش دارد تا به آن‌ها
برسد را به‌طور خلاصه می‌توان این
گونه بیان کرد:

چگونه بهتر بفهمیم، چگونه درست
فکر کنیم، مقدمات فهمیدن چیست،
چگونه به نظم فکری برسیم، چگونه
پازل ذهن و فکر را تشکیل دهیم،
چگونه به دید صحیح کلی و جزئی
برسیم، چگونه بدون فکر کردن فکر
کنیم، چگونه ناخودآگاه به نتیجه
برسیم، چگونه به افکار خود مسلط
باشیم و چگونه ذهنی تمیز و مرتب
داشته باشیم. چگونه پاسخ سؤالات
خود را بیابیم.

● فکر، مهم‌ترین مسئله زندگی انسان است. همه چیز با فکر شروع می‌شود، با فکر ادامه پیدا می‌کند و با فکر به اتمام می‌رسد. نتایج آن نیز تابع فکر می‌باشد. چون شروع همه چیز با فکر است، شایسته است آن را به‌خوبی بشناسیم و به‌خوبی به‌کار بگیریم تا بتوانیم به بهترین نتایج ممکن برسیم و برای رسیدن به بهترین نتایج ممکن، لازم است تا آن را طبق هدف و خواسته خود، مهندسی کنیم. در این نوشتار، سعی بر این مهم داریم.

● در این‌جا تنها به دنبال تقویت فکر نیستیم. بلکه با یک روش کاملاً علمی، دقیق و قابل دسترسی، مسائل را پایه ریزی، بررسی و لایه شکافی می‌کنیم تا به نتایج و سنگ بناهای جدیدی دست پیدا کنیم که در تمامی شئون فکری قابل استفاده باشند.

● برای رسیدن به این اهداف، نیاز به ابزارها و مراحل خاصی بوده که در این کتاب به آن‌ها پرداخته‌ایم. دید ما نسبت به این ابزارها و مراحل متفاوت از باقی دیدها می‌باشد. بعد از طی کردن مراحل مهندسی فکر، به‌الگویی جدید، دقیق و مطمئن برای هر نوع فکری دست پیدا خواهیم کرد تا به‌وسیله آن بتوان هر نوع فکری را رمزگشایی نموده و به نتیجه برسانیم.

ISBN:978-964-499-344-2

9 789644 993442